

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům senátu 10 A Městského soudu v Praze, kteří rozhodují ve věci vedené pod sp. zn. 10 A 128/2014,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Viera Horčicová, Mgr. Kamil Tojner a Mgr. Jan Kašpar **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 A 128/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal ochrany před nečinností žalovaného ohledně vydání rozhodnutí o jeho odvolání proti rozhodnutí Okresního soudu v Benešově ze dne 17. 2. 2014, sp. zn. 30 Si 153/2013, o odmítnutí žádosti stran poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Žalobce Ing. J. L. v podání ze dne 23. 8. 2014, které bylo adresováno a doručeno Městskému soudu v Praze, vznesl námitku podjatosti proti soudcům správního senátu 10 A Městského soudu v Praze, kteří rozhodují v této věci. Žalobce ve své námitce především uvedl, že jsou zde skutečnosti, které by mohly ovlivnit důvěryhodnost a nestrannost rozhodování ze strany soudců tohoto senátu. Tyto skutečnosti spočívají zejména v nesprávném postupu senátu 10 A ve věcech vedených pod sp. zn. 10 A 139/2012, 10 A 56/2013, 10 A 162/2013, ale i v jiných věcech. Senátu 10 A Městského soudu v Praze se také nepodařilo jakkoliv korigovat nečinnost žalovaného správního orgánu, a Ministerstvo spravedlnosti jednoduše v nezákonném jednání pokračuje. Toto ministerstvo sice vždy, ale opožděně, nějaké rozhodnutí vydá, kterým vyhoví zcela nebo zčásti oprávněnému prostředku. Nakonec ve věci samé ale rozhodnuto není a řízení je zastaveno. Soudci senátu 10 A Městského soudu v Praze proto nemohou být zárukou nestranného a spravedlivého posouzení jeho věci.

Předsedkyně senátu 10 A JUDr. Viera Horčicová v písemném vyjádření k námitce podjatosti uvedla, že se ve věci vedené pod sp. zn. 10 A 128/2014 necítí být podjatá. Sama nemá žádný poměr k projednávané věci, ani k účastníkům řízení a nejsou jí známy žádné okolnosti, které by zavdávaly důvod její podjatosti. Soudce Mgr. Kamil Tojner ve svém vyjádření poukázal na to, že ani jemu nejsou známy žádné skutečnosti, které by zakládaly důvod k jakýmkoliv pochybnostem o jeho nestrannosti v projednávané věci. Posléze i soudce Mgr. Jan Kašpar zdůraznil ve své vyjádření, že ani on nemá žádný vztah k projednávané věci a účastníky řízení zná toliko z úředního styku. Sám se domnívá, že důvody námítky podjatosti spočívají v rozhodování tohoto senátu v jiných věcech. Na projednávání věci u správního orgánu se také nijak nepodílel.

Žalobce posléze podáním ze dne 12. 9. 2014, doručeným Městskému soudu v Praze téhož dne, vzal zpět svou žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu s poukazem na to, že dne 9. 9. 2014 obdržel rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 4. 9. 2014, č. j. MSP-164/2014-OT-OSV/5, kterým bylo zrušeno výše uvedené rozhodnutí Okresního soudu v Benešově, a věc vrácena tomuto okresnímu soudu k novému projednání.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

Podle ustanovení § 8 odst. 5 věty čtvrté s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námítky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku

pokračování

z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Žalobce v námitce podjatosti tvrdí, že soudci senátu 10 A Městského soudu v Praze (JUDr. Viera Horčicová, Mgr. Kamil Tojner a Mgr. Jan Kašpar), jsou podjatí v projednávané věci z důvodů, které souvisí s jejich dřívějším postupem a rozhodováním v této věci (jsou zde skutečnosti, které by mohly ovlivnit důvěryhodnost a nestrannost rozhodování ze strany soudců tohoto senátu, tyto skutečnosti spočívají zejména v nesprávném postupu senátu 10 A ve věcech vedených pod sp. zn. 10 A 139/2012, 10 A 56/2013, 10 A 162/2013, ale i v jiných věcech, senátu 10 A Městského soudu v Praze se nepodařilo jakkoliv korigovat nečinnost žalovaného správního orgánu, a Ministerstvo spravedlnosti jednoduše v nezákonném jednání pokračuje, toto ministerstvo sice vždy, ale opožděně, nějaké rozhodnutí vydá, kterým vyhoví zcela nebo zčásti oprávněnému prostředku a nakonec ve věci samé rozhodnuto není a řízení je zastaveno).

Již uvedení soudci správního senátu 10 A Městského soudu v Praze, který by měl v dalším řízení rozhodovat o procesním důsledku zpětvzetí žaloby a o náhradě nákladů řízení, ve svých vyjádřeních k námitce podjatosti v podstatně shodně uvedli, že nemají žádný poměr k projednávané věci, ani k účastníkům řízení a nejsou jim známy žádné okolnosti, které by zakládaly pochybnosti o jejich nestrannosti či zavadávaly důvod jejich podjatosti.

Nejvyšší správní soud má za to, že neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti soudců Městského soudu v Praze (JUDr. Viera Horčicové, Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jana Kašpara) při projednávání a rozhodování uvedené věci z důvodu jejich poměru k věci a účastníkům. Je tomu tak především proto, že těmito soudci uvedené skutečnosti ani náznakem nesvědčí o relevantnosti tvrzení žalobce.

I skutečnost, že by žalobce byl případně přesvědčen o opaku, ještě ani v nejmenším není důvodem, pro který by bylo nutno považovat uvedené soudce městského soudu za podjaté. Žalobce má nepochybně právo na svůj názor, ten však není podložen žádnou objektivní skutečností, z níž by se mohl dovozovat opak. Z tvrzení žalobce ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají byt jen náznaky toho, že by zde existoval vztah soudců k dané věci a k účastníkům, jež by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou soudci moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat.

Z obsahu spisu také nevyplývá, že by se uvedení soudci Městského soudu v Praze podíleli na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u příslušného správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Rozhodování věci v předchozím soudním řízení je třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl Ing. J. L. účastníkem a v němž se již uvedení soudci podíleli na rozhodování), nýbrž instančně (srov. č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by byl jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu (resp. Městského soudu v Praze) a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O takový případ zde vůbec nejde, a námitka v uvedeném směru také nebyla žalobcem ani vznesena.

Soudci senátu 10 A Městského soudu v Praze nejsou podjatí ani z důvodů, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Zákon v ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. totiž výslovně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování soudce v jiných – souvisejících či nesouvisejících – věcech proto nemůže již ze zákona vést k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný (§ 8 odst. 1 s. ř. s. *in fine*). Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je tak při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Postup uvedených soudců Městského soudu v Praze v řízení o projednávané věci a jejich případné rozhodování v jiných věcech tedy nemá žádnou právní relevanci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti žalobce vůči uvedeným soudcům Městského soudu v Praze rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2014

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu